

RP 17/2019 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av det strategiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Japan, å andra sidan

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner det i juli 2018 i Tokyo undertecknade strategiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Japan, å andra sidan, och att riksdagen antar en lag för att sätta i kraft de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Det strategiska partnerskapsavtalet med Japan är ett blandat avtal som innehåller både bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet och bestämmelser som hör till Europeiska unionens behörighet. Avtalet utgör en ram för sektorsavtal och samarbete. Det strategiska partnerskapsavtalet omfattar alla nuvarande samarbetsområden och medför möjligheter till samarbete på nya områden.

Avtalet syftar till att övergripande öka samarbetet mellan Europeiska unionen och Japan. Det omfattar utöver det politiska, ekonomiska och sektorbaserade samarbetet även samarbete för att lösa regionala och globala utmaningar. I avtalet betonas samordningen av ståndpunkter och utbytet av information i internationella forum. Utveckling av verksamhetssätt utifrån den gemensamma värdegrund som avser demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter, och främjande av dessa värden, är genomgående teman i avtalet. Det är fråga om ett ramavtal, dvs. ett övergripande samarbetsavtal. Avtalet behandlar centrala politiska frågor och flera sektorbaserade samarbetsområden på en allmän nivå.

Parallellt med det strategiska partnerskapsavtalet fördes förhandlingar om ett avtal om ekonomiskt partnerskap mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Japan, å andra sidan. Dessa två partnerskapsavtal utgör en institutionell helhet.

Avsikten är att avtalet ska träda i kraft den första dagen i den andra månad som följer på den dag då Japans ratifikationsinstrument och det instrument som bekräftar Europeiska unionens och dess medlemsstaters godkännande och ratificering utväxlats. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Avtals- och handelsförbindelserna mellan Europeiska unionen och Japan	3
2.2 Avtals- och handelsförbindelserna mellan Finland och Japan	4
2.3 Bedömning av nuläget	4
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	4
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	5
4.1 Ekonomiska konsekvenser	5
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	5
4.3 Konsekvenser för miljön.....	5
4.4 Samhälleliga konsekvenser	5
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	6
5.1 Beredningen inom Europeiska unionen	6
5.2 Den nationella beredningen	6
DETALJMOTIVERING	7
1 AVTALETS INNEHÅLL OCH FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND	7
2 LAGFÖRSLAG	12
3 IKRAFTTRÄDANDE	12
4 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE SAMT BEHANDLINGSORDNING ..	12
4.1 Behovet av riksdagens samtycke	12
4.2 Behandlingsordning	14
LAGFÖRSLAG	16
om det strategiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Japan, å andra sidan	16
AVTALTEXT.....	17

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Den 29 november 2012 bemyndigade Europeiska unionens (EU) råd kommissionen att förhandla om ett strategiskt partnerskapsavtal (Strategic Partnership Agreement, SPA) med Japan. Förhandlingarna inleddes 2013.

Vägen mot ett partnerskapsavtal inleddes vid toppmötet mellan EU och Japan 2010, där det inrättades en högnivågrupp med uppgiften att upprätta en färdplan för utvecklande av parternas relationer på alla områden. Gruppen presenterade sitt arbete vid toppmötet mellan EU och Japan 2011, och utifrån det beslutade man att inleda en diskussionsprocess för att föra parallella förhandlingar om ett brett frihandelsavtal och ett bindande ramavtal.

Det strategiska partnerskapsavtalet med Japan är ett övergripande blandat avtal där både EU och dess medlemsstater är parter. Avtalet gör samarbetet mellan EU och Japan betydligt intensivare inom olika sektorer och möjliggör en allt bredare dialog med Japan. Avtalet reflekterar EU:s och Japans gemensamma värden och syftar till att stärka partnerskapet på flera politikområden, däribland mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, demokrati, internationell fred och säkerhet, aktiv multilateralitet och hållbar utveckling. Avtalet stärker den politiska dialogen, och genom avtalet inrättas en gemensam kommitté som ska samordna partnerskapet mellan EU och Japan.

Parallellt med det strategiska partnerskapsavtalet fördes förhandlingar om ett avtal om ekonomiskt partnerskap mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och Japan, å andra sidan (Economic Partnership Agreement, nedan EPA-avtalet). Dessa två partnerskapsavtal utgör en institutionell helhet.

Förhandlingarna om det strategiska partnerskapsavtalet slutfördes den 25 april 2018, och avtalet undertecknades vid toppmötet mellan EU och Japan i Tokyo den 17 juli 2018.

Partnerskapsavtalet innehåller de politiska standardklausulerna om demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna, de grundläggande friheterna och förhindrande av spridning av massförstörelsevapen. Dessa utgör en väsentlig del av avtalet ("essential element"). Överträdelser av avtalets väsentliga delar kan leda till förfaranden med samråd och sanktioner, där en avtalspart i sista hand ensidigt kan besluta att tillfälligt upphäva bestämmelserna i avtalet.

Avtalet med Japan stärker växelverkan och det konkreta samarbetet mellan EU och Japan inom flera sektorer. Avtalet stärker även EU:s betydelse i Japan.

2 Nuläge

2.1 Avtals- och handelsförbindelserna mellan Europeiska unionen och Japan

Relationerna mellan EU och Japan grundar sig på den gemensamma förklaringen från 1991 och på den tioåriga handlingsplanen från 2001. I EU:s säkerhetsstrategi från 2003 erkänns Japan som en av EU:s viktigaste strategiska partner. Avtalsförhandlingarna om det ekonomiska partnerskapet och det strategiska partnerskapet grundade sig på den nämnda handlingsplanen.

Före förhandlingarna om det strategiska partnerskapsavtalet hade EU och Japan förhandlat fram samarbetsavtal inom olika sektorer. Dessa tidigare avtal har gällt bland annat fredlig användning av kärnenergi, tullsamarbete, rättslig hjälp i brottmål samt vetenskapligt och tekniskt samarbete.

Japan är världens tredje största ekonomi och av avsevärd ekonomisk betydelse för EU. Landet är EU:s sjätte största exportland och sjunde största importland. År 2018 uppgick värdet av EU:s import från Japan till 70,5 miljarder euro och värdet av EU:s export till Japan till 64,8 miljarder euro. EU:s investeringar i Japan uppgick till 82,8 miljarder euro och Japans investeringar i EU till 205,7 miljarder euro år 2016. Det strategiska partnerskapsavtalet skapar tillsammans med EPA-avtalet, som trädde i kraft i februari 2019, förutsättningar att utveckla närmare ekonomiska och politiska relationer. Avtalen ger också en tydlig signal om att två av världens största ekonomier vill främja sina gemensamma värden och försvara ett regelbaserat internationellt system.

2.2 Avtals- och handelsförbindelserna mellan Finland och Japan

Finland och Japan har ingått ett flertal bilaterala avtal: handels- och sjöfartsfördraget 1926 (FördrS 32/1926), betalningsavtalet om betalningar mellan länderna 1957 (FördrS 1/1957), överenskommelsen om avskaffande av inresevisum 1959 (FördrS 3/1959) och avtal om beskattning (FördrS 42 och 43/1972, FördrS 110 och 111/1991, FördrS 76/1992). Andra bilaterala avtal är bland annat kulturavtalet (FördrS 36/1980), luftfartsavtalet (FördrS 45/1981), ändring av ruttabellen (FördrS 47/1991) och avtalet om samarbete inom vetenskap och teknologi (FördrS 11/1998). År 2012 inledde Finland och Japan förhandlingar om en överenskommelse om social trygghet. Förhandlingarna avslutades under slutet av 2018, och det är meningen att överenskommelsen ska undertecknas 2019.

För Finland är Japan näst efter Kina den största handelspartnern i Asien och globalt sett det 14:e viktigaste exportlandet. Japans andel av Finlands export har ökat under de senaste åren. Värdet på handeln mellan länderna uppgick till cirka 2,2 miljarder euro 2018. Värdet på Finlands export till Japan år 2018 uppgick till 1 477 miljoner euro och importen från Japan till Finland uppgick till 749 miljoner euro.

2.3 Bedömning av nuläget

EU:s och Japans synsätt vilar i många frågor på en gemensam värdegrund, bland annat när det gäller att framhäva demokrati, grundläggande fri- och rättigheter, försvar av de mänskliga rättigheterna, frihandel och multilateralitet. Japan är en nära partner till EU, både bilateralt och inom multilaterala samarbeten. Partnerskapsavtalet utgör en grund för stärkt samarbete och dialog mellan EU och Japan. Ett med hjälp av partnerskapsavtalet utökat och förbättrat samarbete är en naturlig fortsättning på utvecklingen av relationerna mellan EU och Japan. Japan är en viktig partner för EU och Finland i Stilla-havsregionen, vars strategiska betydelse ökar.

Relationen mellan EU och Japan har, från att ha varit handelsekonomiska, utvecklats i en mer strategisk och mer övergripande riktning, vilket också det nya partnerskapsavtalet visar. Det strategiska partnerskapsavtalet utgör tillsammans med EPA-avtalet början på en ny fas i det täta samarbetsförhållandet mellan EU och Japan.

Relationerna mellan Finland och Japan är utmärkta. De skapar en stark grund för ett utvidgat politiskt och handelsekonomiskt samarbete. Avtalet kan anses vara ändamålsenligt för Finland.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Det strategiska partnerskapsavtalet med Japan omfattar alla områden av bilateralt samarbete och medför möjligheter till nya samarbetsområden. Avtalet är avsett som ett grunddokument som definierar och stärker relationerna mellan EU och Japan. Det fungerar dessutom som ram för stärkandet av det bilaterala samarbetet och samarbetet inom internationella och regionala organisationer och forum. Avtalet hjälper EU och Japan att tillsammans arbeta för fred, stabilitet och välfärd och främja ett öppet internationellt system globalt.

Enligt avtalet ska det inrättas en gemensam kommitté som består av företrädare för båda parterna. Kommittén ska bland annat samordna partnerskapet, besluta om ytterligare samarbetsområden, se till att avtalet fungerar och genomförs väl och arbeta för att lösa eventuella tvister om avtalet. Den gemensamma kommittén ska normalt sett sammanträda en gång om året, växelvis i Tokyo och Bryssel. Den ska fatta sina beslut i samförstånd.

Denna proposition syftar till att inhämta riksdagens godkännande av avtalet. Propositionen innehåller också ett förslag till så kallad blankettlag genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Avtalet har inga direkta konsekvenser för statsbudgeten. Avtalet syftar till ett närmare politiskt samarbete mellan EU och Japan och ett djupare samarbete inom olika sektorer.

Avtalet gäller inte det handelsekonomiska samarbetet, utan det avtalar parterna om i EPA-avtalet. Avtalet kan ha indirekta positiva ekonomiska konsekvenser i och med att samarbetet mellan EU och Japan intensifieras.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Avtalet har inga direkta konsekvenser för myndigheterna. De uppgifter som föranleds av den genom avtalet inrättade gemensamma kommitténs möten kan i enlighet med normal praxis skötas med nuvarande personal.

4.3 Konsekvenser för miljön

Avtalet har inga direkta konsekvenser för miljön. Ett ökat samarbete kan leda till indirekta positiva konsekvenser. Enligt avtalet ska EU och Japan förbättra utbytet av information på miljöområdet och vid behov stärka samarbetet i internationella forum. I avtalet ingår dessutom en formulering om behovet av en omedelbar minskning av de globala utsläppen av växthusgaser och om parternas vilja att samarbeta för att uppnå målen i FN:s klimatkonvention.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Ambitionen är att partnerskapsavtalet ska främja dialog mellan parterna och fördjupa samarbetet utifrån gemensamma värden. Avtalet syftar till att främja samarbetet på flera olika områden och få till stånd positiva samhällseffekter. Många former av brottslighet sträcker sig över statsgränserna, vilket betyder att ett tätare samarbete för bekämpning av bland annat korruption, organiserad brottslighet, penningtvätt, olaglig narkotika och finansiering av terrorism småningom kan leda till positiva samhälleliga konsekvenser.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningen inom Europeiska unionen

Den 29 november 2012 bemyndigade Europeiska unionens råd kommissionen att förhandla om ett strategiskt partnerskapsavtal (Strategic Partnership Agreement, SPA) med Japan. Samtidigt fördes förhandlingar om ett avtal om ekonomiskt partnerskap mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Japan, å andra sidan (Economic Partnership Agreement, EPA-avtalet).

Den första förhandlingsrundan mellan EU och Japan fördes i april 2013. Som grund för förhandlingarna använde kommissionen rådets förhandlingsdirektiv, och dessutom konsulterade och informerade kommissionen rådets arbetsgrupp för Asien och Oceanien (Asia-Oceania Working Party, COASI) under förhandlingarnas gång. Det hölls över tio förhandlingsrundor, och förhandlingarna avslutades den 25 april 2018.

Avtalet undertecknades vid toppmötet mellan EU och Japan i Tokyo den 17 juli 2018.

Efter undertecknandet ska avtalet godkännas av alla medlemsstater, av Europeiska unionen och av Japan. Rådet godkänner avtalet för unionens del. Europaparlamentet gav avtalet sitt godkännande den 12 december 2018.

5.2 Den nationella beredningen

Utrikesministeriet har berett ärendet i samarbete med de andra ministerierna. Avtalsförhandlingarna och avtalstexten har behandlats i sektionen för yttre förbindelser. Riksdagen informerades om förhandlingsmandatet med en E-skrivelse (E 133/2012 rd) den 13 november 2012. Avtalets innehåll beskrivs mera ingående i en U-skrivelse (U 56/2016 rd) som lämnades till riksdagen den 13 oktober 2016.

Regeringens proposition har beretts vid utrikesministeriet. Yttranden om propositionen begärdes av kommunikationsministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, statsrådets kansli och Ålands landskapsregering. Sammanlagt nio remissinstanser lämnade yttranden. Av dessa hade kommunikationsministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet och statsrådets kansli inget att anmärka på i propositionen. Kommentarer från jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet, miljöministeriet och Ålands landskapsregering har beaktats i propositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Avtalets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Ingressen. I avtalsingressen bekräftar parterna sitt åtagande i fråga om gemensamma värden och principer, uttrycker sitt nära partnerskap och sin vilja att fortsätta utveckla det och konstaterar att de har ett gemensamt åtagande i fråga om att inrätta en rättvis och stabil internationell ordning i enlighet med principerna och målen i Förenta Nationernas stadga. I ingressen har också skrivits in parternas beslut att bedriva nära samarbete för att möta de stora utmaningar som det internationella samfundet står inför. I ingressen bekräftar parterna även sitt åtagande att bredda sitt partnerskap genom en utvidgning av de politiska, ekonomiska och kulturella banden, genom avtal och genom att öka samråden på alla nivåer.

Artikel 1. Syfte och allmänna principer. Syftet med avtalet är att parterna ska stärka sitt partnerskap, tillhandahålla en varaktig rättslig grund för att stärka det bilaterala och det multilaterala samarbetet, bidra till internationell fred och stabilitet och bidra till att främja gemensamma värden och principer. Parterna ska genomföra avtalet grundat på principerna om ömsesidig respekt, jämlikt partnerskap och respekt för folkrätten. Partnerskapet ska stärkas genom dialog och samarbete på alla nivåer.

Artikel 2. Demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna. Dessa värden och principer ligger till grund för parternas interna och externa politik, och parterna ska främja dem också i internationella forum.

Artikel 3. Främjande av fred och säkerhet. Parterna ska arbeta tillsammans för att främja fred och säkerhet och en fredlig lösning av konflikter.

Artikel 4. Krishantering. Parterna ska förbättra utbytet av synpunkter och sträva efter att agera gemensamt bland annat i internationella organisationer och vid krishanteringsinsatser.

Artikel 5. Massförstörelsevapen. Parterna ska samarbeta för att förhindra spridning av massförstörelsevapen och till fullo iakttä sina skyldigheter enligt folkrätten. Parterna förbinder sig till att främja icke-spridningsfördraget och till att fortsätta att aktivt bidra till att skapa förutsättningar för en värld utan kärnvapen. I artikeln nämns även utveckling och upprätthållande av ett system för exportkontroll av varor med dubbla användningsområden och varor med anknytning till massförstörelsevapen.

På unionsnivå har rådet med avseende på kontrollen av produkter med dubbla användningsområden utfärdat förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden. Nationella bestämmelser om exportkontrollsystemet finns i lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning (562/1996) och i lagen om export av försvarsmateriel (282/2012).

Artikel 6. Konventionella vapen inklusive handeldvapen och lätta vapen. Parterna är överens om att samarbeta och samordna sina insatser på olika nivåer för att förhindra att konventionella vapen sprids. Parterna bekräftar sina respektive åtaganden inom ramarna för FN:s handlingsprogram och resolutioner och är överens om att stärka dialogen.

Artikel 7. Allvarliga brott som angår det internationella samfundet och Internationella brottmålsdomstolen. Parterna är överens om att samarbeta för att främja utredning och lagföring av

allvarliga brott som angår det internationella samfundet, bland annat genom Internationella brottmålsdomstolen. Parterna ska samarbeta också när det gäller att främja målen i Romstadgan (FördrS 55 och 56/2002) och förbättra Internationella brottmålsdomstolens effektivitet.

Artikel 8. Terrorismbekämpning. I artikeln bekräftas parternas vilja att samarbeta för att bekämpa terroristdåd i alla dess former och yttringar i enlighet med folkrätten. Parterna ska stärka samarbetet med hänsyn till FN:s strategi för terrorismbekämpning och resolutioner. Enligt artikeln ska parterna även främja dialog och utbyte av information, under iakttagande av skyddet för privatliv och personuppgifter i enlighet med internationell rätt och parternas respektive lagstiftning.

Artikel 9. Begränsning av kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker. Parterna ska stärka samarbetet när det gäller kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker och stärka samarbetet i syfte att förstärka kapaciteten i tredjeländer för att hantera dessa risker.

Artikel 10. Internationellt och regionalt samarbete och reform av Förenta nationerna. Parterna engagerar sig för effektiv multilateralism och strävar efter att främja reformen av FN i syfte att stärka hela FN-systemet.

Artikel 11. Utvecklingspolitik. Enligt artikeln ska parterna förbättra dialogen och samordningen och sträva efter att utbyta information och bästa praxis på området för utvecklingsbistånd. I detta sammanhang är det även viktigt att bekämpa oriktigheter, bedrägerier, korruption och annan olaglig verksamhet.

Artikel 12. Katastrofhantering och humanitära insatser. Parterna ska stärka samarbetet när det gäller förebyggande och begränsning av katastrofer och sträva efter att samarbeta vid humanitära insatser.

Artikel 13. Ekonomisk politik och finanspolitik. Parterna ska förbättra utbytet av information och erfarenheter i syfte att stödja tillväxt och främja skapandet av nya arbetstillfällen och i syfte att motverka alltför stora makroekonomiska obalanser och bekämpa protektionism. Parterna ska dessutom förbättra utbytet av information om sin finanspolitik och sina regelverk.

Artikel 14. Vetenskap, teknik och innovation. I artikeln hänvisas det till avtalet om vetenskapligt och tekniskt samarbete av den 30 november 2009 mellan EG och Japan, och det konstateras att parterna ska stärka sitt samarbete på grundval av avtalet.

Artikel 15. Transport. Parterna ska förbättra informationsutbytet och dialogen bland annat inom luftfartssektorn, sjötransportsektorn och järnvägssektorn.

Artikel 16. Yttre rymden. Parterna ska förbättra utbytet av synpunkter och information och sträva efter att samarbeta när det gäller utforskande och fredlig användning av yttre rymden.

Artikel 17. Industriellt samarbete. I artikeln konstateras det att parterna ska främja industriellt samarbete för att förbättra konkurrenskraften för sina företag. För detta ändamål ska parterna även underlätta samsamarbetsåtgärder som fastställts av deras offentliga och privata sektorer.

Artikel 18. Tull. Parterna ska förstärka samarbetet på tullområdet, vilket inbegriper underlätande av laglig handel, i enlighet med avtalet av den 30 januari 2008 mellan EG och Japan.

Artikel 19. Beskattning. Parterna ska sträva efter att stärka samarbetet och uppmuntra tredjeländer att öka transparensen, säkerställa utbyte av information och avskaffa skadlig skattepraxis.

Artikel 20. Turism. Parterna ska stärka samarbetet vad gäller en hållbar utveckling av turismen och ökad konkurrenskraft inom turistnäringen.

Artikel 21. Informationssamhället. Parterna ska stärka samarbetet på viktiga områden genom att utbyta synpunkter om respektive parts politik och lagstiftning på området informations- och kommunikationsteknik.

Artikel 22. Konsumentpolitik. Parterna ska främja dialog och utbyte av synpunkter om politik och lagstiftning som syftar till ett starkt konsumentskydd och stärka samarbetet på viktiga områden.

Artikel 23. Miljö. Parterna ska förbättra utbytet av information om miljöpolitik och miljölagstiftning samt stärka samarbetet på områden såsom effektiv resursanvändning, biologisk mångfald, hållbar konsumtion och produktion, teknik till stöd för miljöskyddet samt hållbar skötsel och användning av skog.

Artikel 24. Klimatförändringar. I artikeln erkänner parterna behovet av en omedelbar minskning av utsläppen av växthusgaser för att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen på den nivå som fastslagits i Parisavtalet (under 2 °C över förindustriell nivå samt ansträngningar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C över förindustriell nivå). Parterna förbinder sig till att inta en ledande roll när det gäller att bekämpa klimatförändringar och deras negativa effekter och till att samarbeta vid genomförandet av internationella avtal. Parterna ska även förstärka utbytet av information och främja politisk samordning bland annat på följande områden: begränsning av klimatförändringar genom olika åtgärder, anpassning till de negativa effekterna av klimatförändringar och bistånd till tredjeländer.

Artikel 25. Stadspolitik. Parterna ska underlätta utbytet av erfarenheter för att ta itu med gemensamma utmaningar, såsom utmaningar till följd av den demografiska dynamiken och klimatförändringarna.

Artikel 26. Energi. Parterna konstaterar att de ska sträva efter att stärka samarbetet samt, när så är lämpligt, en samordning i internationella forum på energiområdet.

Artikel 27. Jordbruk. Parterna är överens om att stärka samarbetet på bland annat följande politikområden: hållbart jordbruk, tryggad livsmedelsförsörjning, integrering av miljökrav i jordbrukspolitiken, utvecklingspolitik för landsbygden, främjande av och kvalitetspolitik för jordbruksprodukter avsedda som livsmedel, inklusive geografiska beteckningar, ekologisk produktion, allmänna utsikter för jordbruket i världen samt hållbar skötsel och användning av skog.

Artikel 28. Fiskeri. Parterna ska stärka samarbetet i enlighet med försiktighetsansatsen och den ekosystembaserade ansatsen, främja internationellt samarbete för att bekämpa olagligt fiske och förstärka samarbetet med de regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna.

Artikel 29. Havsfrågor. Parterna är överens om att i enlighet med FN:s havsrättskonvention främja dialog och arbeta för att på detta område främja rättsstatsprincipen och bevarandet av haven och oceanerna.

Artikel 30. Sysselsättning och sociala frågor. Parterna ska stärka samarbetet på området sysselsättning, sociala frågor och anständigt arbete och sträva efter att respektera och främja internationellt erkända arbetsnormer och sociala normer.

Artikel 31. Hälsa. Parterna är överens om att främja utbytet av information och erfarenheter för att ingripa i synnerhet i gränsöverskridande hälsoproblem, såsom smittsamma sjukdomar.

Artikel 32. Rättsligt samarbete. Parterna är överens om att förstärka det civil- och handelsrättsliga samarbetet. De ska även förstärka det straffrättsliga samarbetet på grundval av det avtal som EU och Japan ingått 2009.

Artikel 33. Bekämpning av korruption och organiserad brottslighet. Parterna ska stärka samarbetet på området, bland annat genom att främja relevanta internationella avtal.

Artikel 34. Bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Parterna ska bland annat genom utbyte av information sträva efter att förhindra att deras respektive system används för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Artikel 35. Bekämpning av olaglig narkotika. Parterna ska samarbeta i syfte att minska tillgången till, handeln med och efterfrågan på olaglig narkotika, förhindra avledning av prekursorer som används för olaglig tillverkning av narkotika eller psykotropa ämnen, skydda folkhälsan och den allmänna välfärden och bekämpa gränsöverskridande kriminella nätverk.

Artikel 36. Samarbete om cyberfrågor. Enligt artikeln ska parterna förbättra utbytet av information om respektive parts policy och verksamhet vad gäller cyberfrågor och, när så är lämpligt, samarbeta för att förbättra tredjeländers möjligheter att stärka sin cybersäkerhet. För att främja de mänskliga rättigheterna och ett fritt informationsflöde i cyberrymden ska parterna stärka samarbetet bland annat när det gäller att fastställa och utveckla internationella normer. Dessutom ska parterna stärka samarbetet när det gäller att bekämpa it-brottslighet.

Artikel 37. Passageraruppgifter. Parterna ska sträva efter att använda passageraruppgifter för att bekämpa brott, men samtidigt iaktta gällande lagstiftning och respektera rätten till privatliv och skyddet av personuppgifter.

Artikel 38. Migration. Parterna ska främja dialog om bland annat laglig migration, irreguljär invandring, människohandel, asyl och gränsförvaltning, med beaktande av de socioekonomiska aspekterna. Parterna ska dessutom stärka samarbetet för att förhindra olaglig invandring

Bestämmelser om utfärdande av pass finns i passlagen (671/2006) och bestämmelser om utfärdande av identitetskort finns i lagen om identitetskort (663/2016). Bestämmelser om beviljande av främlingspass och av resedokument för flykting finns i utlänningslagens (301/2004) 134 och 135 §. Finska medborgare får enligt grundlagens 9 § 3 mom. inte hindras att resa in i landet, landsförvisas eller mot sin vilja utlämnas eller föras till ett annat land. I enlighet med grundlagens 9 § 4 mom. regleras rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet genom utlänningslagen och genom vissa speciallagar om inresa och vistelse i landet. En utlänning får inte utvisas, utlämnas eller återsändas, om han eller hon till följd av det riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet.

Artikel 39. Skydd av personuppgifter. Parterna ska stärka samarbetet i syfte att säkerställa en hög skyddsnivå för personuppgifter.

Artikel 40. Utbildning, ungdomsfrågor och idrott. Parterna är överens om att förbättra utbytet av information om sin politik och om att främja samarbetsåtgärder, såsom gemensamma program, utbytesverksamhet riktad till personer och utbyte av erfarenheter.

Artikel 41. Kultur. Parterna ska sträva efter att förstärka utbytesverksamhet för personer inom kultur- och konstsektorn och uppmuntra samarbete mellan sina respektive civila samhällen och institutioner i kultursektorn. Vidare ska parterna samarbeta inom internationella forum.

Artikel 42. Gemensam kommitté. Enligt artikeln inrättas en gemensam kommitté som består av företrädare för parterna. Kommittén ska samordna partnerskapet, vid behov samla information från andra aktörer som inrättats inom ramen för avtal mellan parterna, besluta om ytterligare samarbetsområden, se till att avtalet fungerar väl, arbeta för att lösa eventuella tvister om avtalet, vara ett forum för att förklara eventuella ändringar som är relevanta för avtalet samt utfärda rekommendationer och anta beslut som grundas på avtalet. Det konstateras att den gemensamma kommittén ska sammanträda en gång om året normalt sett samt på begäran av någon av parterna och att kommittén ska fatta sina beslut i samförstånd. Ordförandeskapet ska innehållas gemensamt av parternas företrädare.

Artikel 43. Tvistlösning. Enligt artikeln ska parterna följa principerna om ömsesidig respekt, jämlikt partnerskap och respekt för internationell rätt. Parterna ska vid tvister öka sina ansträngningar för att samarbeta med varandra för att lösa tvisten inom lämpliga tidsramar och i vänskaplig anda. Om en tvist inte kan lösas på detta sätt, får endera parten begära att ärendet hänskjuts till gemensamma kommittén. En särskilt allvarlig och väsentlig överträdelse av de skyldigheter som utgör en väsentlig del av grunden för samarbetet (demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt förhindrande av spridning av massförstörelsevapen) kan behandlas som ett särskilt brådskande fall. I detta fall ska den gemensamma kommittén hålla ett samråd inom 15 dagar på begäran av en part. Om den gemensamma kommittén inte kan nå en ömsesidigt godtagbar lösning ska den snarast sammanträda på ministernivå i denna fråga. Om ingen lösning nås på ministernivå, får den part som framförde begäran om samråd tillfälligt upphäva bestämmelserna i avtalet och vidta andra lämpliga åtgärder utanför ramen för avtalet i enlighet med folkrätten. Parterna ska fortlöpande följa upp utvecklingen av det brådskande fall som föranledde beslutet att tillfälligt upphäva avtalet. Det tillfälliga upphävandet ska återkallas så snart det är befogat. Avtalet ska inte påverka tolkningen eller tillämpningen av andra avtal mellan parterna.

Artikel 44. Övrigt. I artikeln konstateras det att samarbete inom ramen för avtalet ska genomföras i enlighet med parternas respektive lagstiftning.

Artikel 45. Definition av parterna. I artikeln definieras avtalets parter.

Artikel 46. Utlämnande av information. Ingenting i avtalet ska kunna tolkas som ett krav på endera parten att lämna ut sådan information som om den röjs sätter partens väsentliga säkerhetsintressen på spel.

Artikel 47. Ikraftträdande och tillämpning i avvaktan på ikraftträdande. Artikeln innehåller bestämmelser om ikraftträdande och provisorisk tillämpning av avtalet.

Artikel 48. Uppsägning. Artikeln innehåller bestämmelser om förfarandet för uppsägning av avtalet.

Artikel 49. Framtida anslutningar till unionen. Artikeln innehåller bestämmelser om förfarandet i de fall då nya länder ansöker om att ansluta sig eller ansluter sig till Europeiska unionen.

Artikel 50. Territoriell tillämpning. I artikeln fastställs det på vilka territorier avtalet ska tillämpas.

Artikel 51. Giltiga texter. Avtalet är upprättat i två exemplar på EU:s officiella språk och på japanska, vilka alla texter är lika giltiga. I händelse av skillnader mellan texterna ska ärendet hänskjutas till gemensamma kommittén.

2 Lagförslag

1 §. Genom bestämmelsen i lagförslagets 1 § sätts de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen i kraft. De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen specificeras nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen ska enligt förslaget utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Bestämmelser om ikraftträdandet av lagen ska enligt förslaget utfärdas genom förordning av statsrådet. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft.

3 Ikraftträdande

Parterna godkänner avtalet i enlighet med sina respektive förfaranden. I enlighet med avtalets artikel 47 träder avtalet i kraft den första dagen i den andra månad som följer på den dag då de instrument som bekräftar parternas godkännande och ratificering av avtalet utväxlats. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft.

I artikel 47 bestäms ytterligare om provisorisk tillämpning av avtalet mellan unionen och Japan. Provisoriskt tillämpas artiklarna 1–4, 5.1, 11–14, 15 (med undantag av punkt 2 b), 16–18, 20–31, 37, 38.1 och 39–41 till den del bestämmelserna hör till unionens behörighet. Provisoriskt tillämpas dessutom artiklarna 42 (med undantag av punkt 2 c), 43–47, 48.3, 49, 50 och 51 i den utsträckning bestämmelserna syftar till att trygga den provisoriska tillämpningen av avtalet.

Europaparlamentet gav avtalet sitt godkännande den 12 december 2018.

Partnerskapsavtalet med Japan innehåller till viss del bestämmelser om samarbetsområden som enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till Ålands lagstiftningsbehörighet. Åtminstone i de artiklar som gäller samarbete på områdena hälsa, utbildning, kultur och miljöskydd ingår bestämmelser som omfattas av den nationella behörigheten och också av Ålands lagstiftningsbehörighet. Följaktligen ska Ålands lagtings bifall inhämtas för ikraftträdandeförfattningen.

4 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

4.1 4Behovet av riksdagens samtycke

Behörighetsfördelningen mellan Europeiska unionen och medlemsstaterna

RP 17/2019 rd

Partnerskapsavtalet mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och Japan, å andra sidan, är till sin karaktär ett så kallat blandat avtal. Bestämmelserna i avtalet hör dels till medlemsstaternas eller unionens exklusiva behörighet, dels till unionens och dess medlemsstaters delade behörighet. Enligt etablerad praxis godkänner riksdagen sådana avtal endast till den del de hör till Finlands behörighet (t.ex. GrUU 6/2001 rd, GrUU 31/2001 rd, GrUU 16/2004 rd och GrUU 24/2004 rd).

Behörighetsfördelningen i det aktuella avtalet är inte entydig, eftersom det handlar om ett avtal mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och en tredje stat, å andra sidan, där förpliktelserna i avtalet gäller samarbete som hänför sig såväl till EU som till medlemsstaterna. Behörighetsfördelningen anges inte heller i avtalsbestämmelserna.

Medlemsstaterna har exklusiv eller delad behörighet åtminstone i fråga om följande avtalsbestämmelser (helt eller delvis): artikel 5.2–5.4 (massförstörelsevapen), artikel 6 (konventionella vapen inklusive handeldvapen och lätta vapen), artikel 7 (allvarliga brott som angår det internationella samfundet och Internationella brottmålsdomstolen), artikel 8 (terrorismbekämpning), artikel 9 (begränsning av kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker), artikel 10 (internationellt och regionalt samarbete och reform av Förenta nationerna), artikel 15.2 b (transport), artikel 19 (beskattning), artikel 23 (miljö), artikel 24 (klimatförändringar), artikel 29 (havsfrågor), artikel 32 (rättsligt samarbete), artikel 33 (bekämpning av korruption och organiserad brottslighet), artikel 34 (bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism), artikel 35 (bekämpning av olaglig narkotika), artikel 36 (samarbete om cyberfrågor), artikel 38.2 (migration), artikel 42.2 c (gemensam kommitté), artikel 43.4–43.6 (tvistlösning) och artikel 48.1 och 48.2 (uppsägning).

Avtalsbestämmelser som hör till området för lagstiftningen

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande bland annat för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis avser riksdagens grundlagsfästa befogenhet att godkänna internationella förpliktelser alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. En avtalsbestämmelse ska hänföras till området för lagstiftningen 1) om bestämmelsen gäller utövande eller inskränkning av en grundläggande rättighet som är tryggad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om den i lag. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

I artikel 2.1 i avtalet konstateras det att respekt för de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna, såsom de fastställs i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra relevanta internationella instrument på detta område, samt respekten för rättsstatsprincipen, utgör en väsentlig del av avtalet. Grundlagsutskottet har ansett (GrUU 45/2000 rd, GrUU 31/2001 rd) att generella och manifestbetonade bestämmelser, där parterna bekräftar sina åtaganden att respektera de mänskliga rättigheterna, inte påverkar innehållet i Finlands internationella förpliktelser eller förpliktelsernas omfattning när det gäller de mänskliga rättigheterna. Utskottet har dock ansett att bestämmelser av detta slag får en bindande verkan av en ny typ när samråds- och sanktionsförfaranden ingår i avtalet, och därför ska avtalets bestämmelser om mänskliga rättigheter anses höra till området för lagstiftningen (se GrUU 31/2001 rd).

I artikel 96 om samråds- och sanktionsförfarandet i det avtal som grundlagsutskottet behandlade i det sistnämnda utlåtandet nämndes uttryckligen att avbrytande av tillämpning av avtalet ska ses som en sista utväg att ta till när den ena parten har brutit mot avtalsbestämmelsen om mänskliga rättigheter, demokratiska principer och rättsstatsprincipen, som definierats som en väsentlig beståndsdel i avtalet. I artikel 43.4–43.6 i det aktuella avtalet kommer parterna överens om att den ena parten i ett sådant fall får vidta lämpliga åtgärder, såsom att tillfälligt upphäva avtalets bestämmelser eller vidta andra lämpliga åtgärder utanför ramen för avtalet i enlighet med folk-rätten. Därför anser statsrådet att tillämpning av bestämmelserna i artikel 43 kan leda till att artikel 2.1, som har definierats som en väsentlig del av avtalet, får den nya typ av bindande verkan som grundlagsutskottet avser i sitt utlåtande (se GrUU 31/2001 rd), varför avtalets bestämmelser om mänskliga rättigheter bör anses höra till området för lagstiftningen.

Också artikel 5.1 om förhindrande av spridning av massförstörelsevapen har definierats som en väsentlig del av avtalet. Överträdelse av denna avtalsbestämmelse är ett väsentligt avtalsbrott, vilket möjliggör tillämpning av tvistlösningsförfarandet enligt artikel 43 i avtalet. Följaktligen kan bestämmelsen i ljuset av motiveringarna i det föregående stycket bedömas ha sådan bindande verkan som avses i grundlagsutskottets utlåtande GrUU 31/2001 rd, och den bör därmed anses höra till området för lagstiftningen.

I artikel 5.3 förpliktas parterna också att upprätthålla ett effektivt system för nationell exportkontroll som inbegriper kontroll av slutanvändningen och effektiva sanktioner mot överträdelser av exportkontrollen. Enligt 80 § i grundlagen ska bestämmelser som gäller individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Enligt 8 § i grundlagen ska straffbara handlingar och straffet för dem föreskrivas på lagnivå. Följaktligen hör avtalsbestämmelsen i fråga, som förpliktar parterna att upprätthålla ett effektivt system för nationell exportkontroll inklusive straffrättsliga påföljder, till området för lagstiftningen. Bestämmelsen kräver dock inga nationella lagstiftningsåtgärder. Det har också utfärdats nationella lagbestämmelser om exportkontroll i lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning (562/1996) och i lagen om export av försvarsmateriel (282/2012).

I artikel 38 om migration hör punkt 2 till området för lagstiftningen. Enligt punkten ska parterna säkerställa återtagande av sina medborgare utan onödigt dröjsmål och förse dem med lämpliga resehandlingar. Enligt grundlagens 9 § 3 mom. får finska medborgare inte hindras att resa in i landet, och enligt grundlagens 9 § 4 mom. regleras rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet genom lag. En utlänning får inte utvisas, utlämnas eller återsändas, om han eller hon till följd av det riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet. Bestämmelser om handlingar som utfärdas för styrkande av rätten att resa finns i passlagen (671/2006) och bestämmelser om utfärdande av identitetskort finns i lagen om identitetskort (663/2016). Punkten innehåller följaktligen bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. De nämnda punkterna förutsätter inte några ändringar av lagstiftningen.

De övriga bestämmelserna i avtalet är främst generella förpliktelser som avser samarbete och som enligt etablerad praxis inte anses inverka på innehållet i eller omfattningen av Finlands internationella förpliktelser.

4.2 Behandlingsordning

Avtalet innehåller inte bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen. Enligt regeringens uppfattning kan avtalet godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

RP 17/2019 rd

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att

riksdagen godkänner det i Tokyo den 17 juli 2018 upprättade strategiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Japan, å andra sidan, till den del det hör till Finlands behörighet.

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

**om det strategiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater,
å ena sidan, och Japan, å andra sidan**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Tokyo den 17 juli 2018 ingångna strategiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Japan, å andra sidan, ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 12 september 2019

Statsminister

Antti Rinne

Utrikesminister Pekka Haavisto

Avtaltext

STRATEGISKT PARTNERSKAPSAVTAL

mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Japan, å andra sidan

EUROPEISKA UNIONEN, nedan kallad unionen, och
KONUNGARIKET BELGIEN, REPUBLIKEN BULGARIEN, REPUBLIKEN TJECKIEN,
KONUNGARIKET DANMARK, FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND, REPUBLIKEN
ESTLAND,
IRLAND,
REPUBLIKEN GREKLAND, KONUNGARIKET SPANIEN, REPUBLIKEN FRANKRIKE,
REPUBLIKEN KROATIEN, REPUBLIKEN ITALIEN, REPUBLIKEN CYPERN, REPU-
BLIKEN LETTLAND, REPUBLIKEN LITAUEN,
STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG, UNGERN,
REPUBLIKEN MALTA, KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA, REPUBLIKEN ÖS-
TERRIKE, REPUBLIKEN POLEN,
REPUBLIKEN PORTUGAL, RUMÄNIEN,
REPUBLIKEN SLOVENIEN, REPUBLIKEN SLOVAKIEN, REPUBLIKEN FINLAND,
KONUNGARIKET SVERIGE, och
FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRIANNIEN OCH NORDIRLAND,
fördragsslutande parter i fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska un-
ionens funktionssätt, nedan kallade medlemsstaterna,
nedan kallade unionsparten, å ena sidan,
och
JAPAN,
å andra sidan,
nedan gemensamt kallade parterna,

SOM BEKRÄFTAR sitt åtagande i fråga om de gemensamma värden och principer, i synner-
het demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,
som utgör grunden för deras djupa och långvariga samarbete som strategiska partner,

SOM ERINRAR OM de allt närmare banden mellan dem sedan utfärdandet av den gemen-
samma förklaringen om förbindelserna mellan Europeiska gemenskapen och dess medlems-
stater och Japan 1991,

SOM ÖNSKAR bygga vidare på och stärka det värdefulla bidrag till sina förbindelser som
lämnats genom de befintliga avtalen mellan dem på olika områden,

SOM KONSTATERAR att det växande globala ömsesidiga beroendet har lett till ett behov av
ökat internationellt samarbete,

SOM ÄR MEDVETNA OM att de i detta avseende, i egenskap av likasinnade globala partner,
har ett gemensamt ansvar och åtagande i fråga om att inrätta en rättvis och stabil internationell
ordning i enlighet med principerna och målen i Förenta Nationernas stadga, och att uppnå
fred, stabilitet och välförstånd i världen liksom mänsklig säkerhet,

SOM ÄR BESLUTNA att i detta avseende samarbeta nära för att möta de stora globala utma-
ningar som det internationella samfundet står inför, såsom spridning av massförstörelsevapen,

RP 17/2019 rd

terrorism, klimatförändringar, fattigdom och infektionssjukdomar samt hot mot det gemensamma intresset på det marina området, i cyberrymden och i yttre rymden,

SOM ÄVEN ÄR BESLUTNA i detta avseende att de allvarligaste brotten som angår hela det internationella samfundet inte får förbli ostraffade,

SOM ÄR FAST BESLUTNA att i detta avseende bredda sitt övergripande partnerskap genom en utvidgning av de politiska, ekonomiska och kulturella banden och genom avtal,

SOM ÄVEN ÄR FAST BESLUTNA att i detta avseende stärka sitt samarbete och att bibehålla den övergripande samstämmigheten i samarbetet, bland annat genom att öka samråden på alla nivåer och vidta gemensamma åtgärder i alla frågor av gemensamt intresse,

SOM KONSTATERAR att om parterna inom tillämpningsområdet för detta avtal beslutar att ingå särskilda avtal på området med frihet, säkerhet och rättvisa, som skulle ingås av unionen i enlighet med avdelning V i tredje delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, skulle bestämmelserna i sådana framtida särskilda avtal inte vara bindande för Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och/eller Irland, såvida inte unionen parallellt med Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och/eller Irland, vad gäller deras respektive tidigare bilaterala förbindelser, meddelar Japan att Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och/eller Irland har blivit bundet/bundna av sådana framtida särskilda avtal som en del av unionen i enlighet med protokoll (nr 21) om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, som är fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt; som konstaterar att alla eventuella därpå följande unionsinterna åtgärder som antas i enlighet med avdelning V i tredje delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt för att genomföra detta avtal inte skulle vara bindande för Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och/eller Irland, såvida de inte har anmält sin önskan att delta i eller godta sådana åtgärder i enlighet med protokoll (nr 21), och som även konstaterar att sådana framtida särskilda avtal eller efterföljande unionsinterna åtgärder skulle omfattas av protokoll (nr 22) om Danmarks ställning, som är fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och allmänna principer

1. Syftet med avtalet är att parterna ska
 - a) stärka det övergripande partnerskapet mellan parterna genom att främja politiskt och sektoriellt samarbete och gemensamma åtgärder i frågor av gemensamt intresse, bland annat regionala och globala utmaningar,
 - b) tillhandahålla en varaktig rättslig grund för att stärka det bilaterala samarbetet och samarbete inom internationella och regionala organisationer och forum,
 - c) gemensamt bidra till internationell fred och stabilitet genom att främja fredlig tvistlösning i enlighet med rättvisans och folkrättens principer, och
 - d) gemensamt bidra till att främja gemensamma värden och principer, i synnerhet demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

RP 17/2019 rd

2. I enlighet med det syfte som anges i punkt 1 ska parterna genomföra detta avtal grundat på principerna om ömsesidig respekt, jämlikt partnerskap och respekt för folkrätten.

3. Parterna ska stärka sitt partnerskap genom dialog och samarbete i frågor av gemensamt intresse på områdena politiska frågor, utrikes- och säkerhetspolitik och annat sektoriellt samarbete. För detta ändamål ska parterna hålla möten på alla nivåer, bland annat för stats- och regeringschefer, ministrar och högre tjänstemän, och främja ett ökat utbyte mellan sina folk samt parlamentariska utbyten.

Artikel 2

Demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna

1. Parterna ska fortsätta att upprätthålla sina gemensamma värden och principerna om demokrati, rättsstaten, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som ligger till grund för parternas interna och externa politik. I detta hänseende bekräftar parterna respekten för den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och relevanta internationella fördrag om mänskliga rättigheter som de är parter i.

2. Parterna ska främja dessa gemensamma värden och principer i internationella forum. Parterna ska, när så är lämpligt, samarbeta och samordna arbetet med att främja och förverkliga dessa värden och principer, även tillsammans med eller i tredjeländer.

Artikel 3

Främjande av fred och säkerhet

1. Parterna ska arbeta tillsammans för att främja internationell och regional fred och säkerhet.

2. Parterna ska gemensamt främja en fredlig lösning av konflikter, bland annat i sina respektive regioner, och uppmuntra det internationella samfundet att lösa konflikter på fredlig väg i enlighet med folkrätten.

Artikel 4

Krishantering

Parterna ska förbättra utbytet av synpunkter och sträva efter att agera gemensamt i frågor av gemensamt intresse när det gäller krishantering och fredsbyggande, bland annat genom att främja gemensamma ståndpunkter, samarbeta kring resolutioner och beslut i internationella organisationer och forum, stödja de nationella insatser som länder som befunnit sig i en konflikt vidtar i syfte att uppnå hållbar fred samt samarbeta vid krishanteringsinsatser och andra relevanta program och projekt.

Artikel 5

Massförstörelsevapen

RP 17/2019 rd

1. Parterna ska samarbeta för att stärka systemet för icke-spridning och nedrustning i syfte att förhindra spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att till fullo iaktta och fullgöra sina skyldigheter enligt folkrätten, inbegripet relevanta internationella avtal och andra internationella skyldigheter, i den mån de är tillämpliga på parterna.
2. Parterna ska främja fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen, utfärdat i London, Moskva och Washington den 1 juli 1968 (nedan kallat icke-spridningsfördraget), som är en grundförutsättning för fortsatt kärnvapenedrustning, en hörnsten i det globala systemet för förhindrande av spridning av kärnmaterial och utgör grunden för främjandet av en fredlig användning av kärnenergi. Parterna ska även föra en politik och fortsätta att aktivt bidra till internationella insatser i syfte att verka för en säkrare värld för alla, vilket understryker vikten av att ta itu med alla utmaningar för systemet för icke-spridning och nedrustning och behovet av att upprätthålla och stärka icke-spridningsfördraget och att skapa förutsättningar för en värld utan kärnvapen, i enlighet med icke-spridningsfördragets mål på ett sätt som främjar internationell stabilitet, och grundar sig på principen om oförminskad säkerhet för alla.
3. Parterna ska fortsätta att bekämpa spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen, särskilt genom att utveckla och upprätthålla ett effektivt system för exportkontroll av varor och teknik med dubbla användningsområden och varor och teknik med anknytning till massförstörelsevapen, inbegripet kontroll av slutanvändningen och effektiva sanktioner mot överträdelser av exportkontrollen.
4. Parterna ska upprätthålla och stärka sin dialog på detta område för att befästa parternas åtaganden enligt denna artikel.

Artikel 6

Konventionella vapen inklusive handeldvapen och lätta vapen

1. Parterna ska samarbeta och samordna sina insatser när det gäller kontroll av överföring av konventionella vapen, samt varor och teknik med dubbla användningsområden, på global, regional, lokal och intern nivå i syfte att förhindra att dessa sprids, bidra till fred, säkerhet och stabilitet samt minska mänskligt lidande på var och en av dessa nivåer. Parterna ska utveckla och genomföra sin politik för kontroll av överföring på ett ansvarsfullt sätt, bland annat med vederbörlig hänsyn tagen till varandras säkerhetsöverväganden på global nivå och med avseende på deras respektive regioner samt andra regioner.
2. Parterna bekräftar sina respektive åtaganden inom ramarna för relevanta internationella instrument, såsom vapenhandelsfördraget utfärdat i New York den 2 april 2013, Förenta nationernas handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen samt relevanta resolutioner från Förenta nationerna, och ska samarbeta och, när så är lämpligt, samordna sitt arbete inom ramen för dessa instrument för att reglera den internationella handeln och förebygga och utrota olaglig handel med och avledning av konventionella vapen, inbegripet handeldvapen och lätta vapen samt ammunition. Samarbetet enligt denna punkt ska, när så är lämpligt, inbegripa främjande av en allmän anslutning till och stöd för ett fullständigt genomförande av de ovannämnda ramarna i tredjeländer.

RP 17/2019 rd

3. Parterna ska upprätthålla och stärka en dialog som ska ledsaga och befästa deras åtaganden enligt denna artikel.

Artikel 7

Allvarliga brott som angår det internationella samfundet och Internationella brottmålsdomstolen

1. Parterna ska samarbeta för att främja utredning och lagföring av allvarliga brott som angår det internationella samfundet, bland annat genom Internationella brottmålsdomstolen och, i förekommande fall, domstolar som inrättats i enlighet med Förenta nationernas relevanta resolutioner.

2. Parterna ska samarbeta när det gäller att främja målen i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (nedan kallad stadgan), upprättad i Rom den 17 juli 1998. I detta syfte ska de

- a) fortsätta att främja allmän anslutning till stadgan, inbegripet, när så är lämpligt, genom att utbyta erfarenheter när det gäller antagandet av de åtgärder som krävs för dess ingående och genomförande,
- b) skydda stadgans integritet genom att skydda dess grundläggande principer, och
- c) arbeta tillsammans för att ytterligare förbättra Internationella brottmålsdomstolens effektivitet.

Artikel 8

Terrorismbekämpning

1. Parterna ska arbeta tillsammans på bilateral, regional och internationell nivå för att förebygga och bekämpa terroristdåd i alla dess former och yttringar i enlighet med tillämplig folkrätt, bland annat internationella avtal om terrorismbekämpning, internationell humanitär rätt och internationell människorättslagstiftning, i den mån de är tillämpliga på parterna, och principerna i Förenta nationernas stadga.

2. Parterna ska stärka samarbetet med hänsyn tagen till Förenta nationernas globala strategi för terrorismbekämpning och relevanta resolutioner från Förenta nationernas säkerhetsråd.

3. Parterna ska främja dialog och utbyte av information och synpunkter i fråga om alla handlingar, metoder och bruk som utgör terrorism, under iakttagande av skyddet för privatliv och personuppgifter i enlighet med internationell rätt och deras respektive lagar och andra författningar.

Artikel 9

Begränsning av kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker

1. Parterna ska stärka samarbetet när det gäller att förebygga, minska, kontrollera och hantera kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker.

RP 17/2019 rd

2. Parterna ska stärka samarbetet i syfte att förstärka den institutionella kapaciteten i tredjeländer för att hantera kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker.

Artikel 10

Internationellt och regionalt samarbete och reform av Förenta nationerna

1. Parterna ska, till stöd för sitt engagemang för effektiv multilateralism, sträva efter att utbyta synpunkter, stärka samarbetet och, när så är lämpligt, samordna sina ståndpunkter inom ramarna för Förenta nationerna och andra internationella och regionala organisationer och forum.
2. Parterna ska samarbeta för att främja reformen av Förenta nationerna i syfte att stärka effektiviteten, ändamålsenligheten, transparensen, ansvarigheten, kapaciteten och representativiteten i hela FN-systemet, bland annat säkerhetsrådet.

Artikel 11

Utvecklingspolitik

1. Parterna ska förbättra utbytet av synpunkter om utvecklingspolitik, bland annat genom en regelbunden dialog och, när så är lämpligt, samordna sin specifika politik om hållbar utveckling och utrotning av fattigdom på global nivå.
2. Parterna ska, när så är lämpligt, samordna sina ståndpunkter om utvecklingsfrågor i internationella och regionala forum.
3. Parterna ska sträva efter att i än större utsträckning uppmuntra informationsutbyte och samarbete mellan sina respektive utvecklingsorgan och utvecklingsavdelningar samt, när så är lämpligt, samordning av verksamhet inom länder.
4. Parterna ska på området för utvecklingsbistånd också sträva efter att utbyta information, bästa praxis och erfarenheter samt efter att samarbeta i syfte att hindra olagliga finansiella flöden och förebygga och bekämpa oriktigheter, bedrägerier, korruption och annan olaglig verksamhet som skadar deras och mottagarländernas ekonomiska intressen på alla nivåer.

Artikel 12

Katastrofhantering och humanitära insatser

1. Parterna ska stärka samarbetet och, när så är lämpligt, främja samordning på bilateral, regional och internationell nivå när det gäller förebyggande, begränsning, beredskap, insatser och återhämtning vid katastrofer i syfte att minska risken för katastrofer och öka resiliensen på detta område.
2. Parterna ska sträva efter att samarbeta vid humanitära insatser och nödhjälpsinsatser, med sikte på ett effektivt och samordnat agerande.

Artikel 13

Ekonomisk politik och finanspolitik

1. Parterna ska förbättra utbytet av information och erfarenheter i syfte att främja en nära bilateral och multilateral politisk samordning till stöd för sina gemensamma mål om en hållbar och balanserad tillväxt och att främja skapandet av nya arbetstillfällen, motverka alltför stora makroekonomiska obalanser och bekämpa alla former av protektionism.
2. Parterna ska förbättra utbytet av information om sin finanspolitik och sina regelverk, i syfte att stärka samarbetet för att säkerställa finansiell stabilitet och hållbara offentliga finanser, bland annat genom att förbättra reglerings- och tillsynssystem för redovisning, revision, bankverksamhet, försäkringsverksamhet, finansmarknader och i andra delar av finanssektorn, till stöd för det arbete som genomförs i berörda internationella organisationer och forum.

Artikel 14

Vetenskap, teknik och innovation

På grundval av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Japans regering om vetenskapligt och tekniskt samarbete, utfärdat i Bryssel den 30 november 2009, i dess senaste version, ska parterna stärka samarbetet inom vetenskap, teknik och innovation med särskild tonvikt på gemensamma prioriteringar.

Artikel 15

Transport

1. Parterna ska eftersträva samarbete genom att förbättra informationsutbyte och dialog om transportpolitik, transportmetoder och andra områden av gemensamt intresse med avseende på alla transportsätt, och, när så är lämpligt, samordna sina ståndpunkter inom internationella transportforum.
2. De samarbetsområden som avses i punkt 1 ska omfatta
 - a) luftfartssektorn, såsom flygsäkerhet, luftfartsskydd, flygledningstjänst, och andra relevanta bestämmelser i syfte att underlätta bredare och ömsesidigt gynnsamma luftfartsrelationer, inbegripet, när så är lämpligt, genom tekniskt samarbete och regleringssamarbete och ytterligare avtal grundat på gemensamt intresse och samtycke,
 - b) sjötransportsektorn, och
 - c) järnvägssektorn.

Artikel 16

Yttre rymden

1. Parterna ska förbättra utbytet av synpunkter och information om sin respektive rymdpolitik och rymdverksamhet.
2. Parterna ska sträva efter att samarbeta, när så är lämpligt, bland annat genom en regelbunden dialog, när det gäller utforskande och fredlig användning av yttre rymden, inbegripet frågan om kompatibiliteten mellan deras system för satellitnavigering, jordobservation

RP 17/2019 rd

och jordövervakning, klimatförändringar, rymdforskning och rymdteknik, säkerhetsaspekterna av rymdverksamhet och andra områden av gemensamt intresse.

Artikel 17

Industriellt samarbete

1. Parterna ska främja industriellt samarbete för att förbättra konkurrenskraften för sina företag. För detta ändamål ska de förbättra utbytet av synpunkter och bästa praxis avseende vardera partens industripolitik på områden som innovation, klimatförändringar, energi-effektivitet, standardisering, företagens sociala ansvar samt förbättrad konkurrenskraft och stöd för små och medelstora företags internationalisering.
2. Parterna ska underlätta samarbetsåtgärder som fastställts av deras offentliga och privata sektorer i syfte att öka konkurrenskraften för och samarbetet mellan deras respektive företag, inbegripet dialogen mellan dem.

Artikel 18

Tull

Parterna ska förstärka samarbetet på tullområdet, vilket inbegriper underlättande av laglig handel, samtidigt som en effektiv tullkontroll och kontroll av efterlevnad av lagar och andra författningar på tullområdet säkerställs grundat på avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Japans regering om samarbete och ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor, utfärdat i Bryssel den 30 januari 2008, i dess senaste version. De ska också utbyta synpunkter och samarbeta inom relevanta internationella strukturer.

Artikel 19

Beskattning

I syfte att främja god förvaltning i skattefrågor ska parterna sträva efter att stärka samarbetet i enlighet med internationellt fastställda skattnormer, särskilt genom att uppmuntra tredjeländer att öka transparensen, säkerställa utbyte av information och avskaffa skadlig skattepraxis.

Artikel 20

Turism

Parterna ska stärka samarbetet vad gäller en hållbar utveckling av turismen och ökad konkurrenskraft inom turistnäringen, vilket kan bidra till ekonomisk tillväxt, kulturellt utbyte och mellanmänniska kontakter.

Artikel 21

Informationssamhället

Parterna ska utbyta synpunkter om respektive parts politik och lagstiftning på området informations- och kommunikationsteknik i syfte att stärka samarbetet i viktiga frågor, bland annat

RP 17/2019 rd

- a) elektronisk kommunikation, inbegripet förvaltning av internet och säkerhet och trygghet på nätet,
- b) sammanlänkning av forskningsnätverk, även i ett regionalt sammanhang,
- c) främjande av forsknings- och innovationsverksamhet, och
- d) standardisering och spridning av ny teknik.

Artikel 22

Konsumentpolitik

Parterna ska främja dialog och utbyte av synpunkter om politik och lagar och andra författningar som syftar till ett starkt konsumentskydd och stärka samarbetet på viktiga områden, bland annat produktsäkerhet, efterlevnad av lagar och andra författningar på konsumentområdet samt konsumentupplysning, konsumentinflytande och konsumenters möjligheter att få sin sak prövad.

Artikel 23

Miljö

1. Parterna ska förbättra utbytet av synpunkter, information och bästa praxis, om miljöpolitik och miljölagstiftning samt stärka samarbetet på områden såsom
 - a) effektiv resursanvändning,
 - b) biologisk mångfald,
 - c) hållbar konsumtion och produktion,
 - d) teknik, varor och tjänster till stöd för miljöskyddet,
 - e) skogsskydd och hållbart skogsbruk, inklusive när så är lämpligt med avseende på olaglig skogsavverkning, och
 - f) andra områden som de enas om inom ramen för den relevanta politiska dialogen.
2. Parterna ska sträva efter att stärka samarbetet inom ramarna för relevanta internationella avtal och instrument, beroende på vad som är tillämpligt på parterna, samt i internationella forum.

Artikel 24

Klimatförändringar

1. Parterna erkänner behovet av en omedelbar, kraftig och varaktig minskning av de globala utsläppen av växthusgaser för att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen klart under 2 °C över förindustriell nivå och av att göra ansträngningar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C över förindustriell nivå, och kommer att inta en ledande roll när det gäller att bekämpa klimatförändringar och deras negativa effekter, bland annat genom inhemska och internationella insatser för att minska de utsläppen av antropogena växthusgaser. Parterna ska samarbeta, när så är lämpligt, inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar utfärdad i New York den 9 maj 1992 för att uppnå konventionens mål, vid genomförandet av Parisavtalet utfärdad i Paris den 12 december 2015 och för att stärka det multilaterala regelverket. De ska också sträva efter att stärka samarbetet inom andra relevanta internationella forum.

RP 17/2019 rd

2. Parterna ska, i syfte att främja en hållbar utveckling, även sträva efter samarbete genom att förstärka utbyte av information, samt bästa praxis och, i förekommande fall, främja politisk samordning, om frågor av gemensamt intresse vad gäller klimatförändringar, inklusive frågor som

- a) begränsning av klimatförändringar genom olika åtgärder såsom forskning och utveckling av koldioxidsnål teknik, marknadsbaserade mekanismer och minskning av kortlivade klimatpåverkande ämnen,
- b) anpassning till de negativa effekterna av klimatförändringar, och
- c) bistånd till tredjeländer.

Artikel 25

Stadspolitik

Parterna ska underlätta utbytet av erfarenheter och god praxis på området stadspolitik, särskilt för att ta itu med gemensamma utmaningar på detta område, inklusive utmaningar till följd av den demografiska dynamiken och klimatförändringarna. Parterna ska också, när så är lämpligt, uppmuntra sådant utbyte av erfarenheter och god praxis mellan sina lokala eller kommunala myndigheter.

Artikel 26

Energi

Parterna ska sträva efter att stärka samarbetet samt, när så är lämpligt, en nära samordning i internationella organisationer och forum på energiområdet, bland annat vad gäller försörjningstrygghet för energi, global handel med och investeringar i energi, de globala energimarknadernas funktion, energieffektivitet samt energirelaterad teknik.

Artikel 27

Jordbruk

1. Parterna ska stärka samarbetet på politikområdena jordbruk, landsbygdsutveckling och skogsbruk, inklusive hållbart jordbruk, tryggad livsmedelsförsörjning, integration av miljökrav i jordbrukspolitiken, utvecklingspolitik för landsbygden, främjande av och kvalitetspolitik för jordbruksprodukter avsedda som livsmedel, inklusive geografiska beteckningar, ekologisk produktion, allmänna utsikter för jordbruket i världen, hållbart skogsbruk samt kopplingarna mellan politiken för ett hållbart jordbruk, landsbygdsutveckling och skogsbruk med miljö- och klimatpolitik.

2. Parterna ska stärka samarbetet om forskning och innovation på området jordbruk och skogsbruk.

Artikel 28

Fiskeri

RP 17/2019 rd

1. Parterna ska främja dialog och stärka samarbetet om fiskeripolitik i enlighet med försiktighetsansatsen och den ekosystembaserade ansatsen, i syfte att främja ett långsiktigt bevarande, en effektiv förvaltning och ett hållbart nyttjande av fiskeresurserna baserat på bästa tillgängliga vetenskapliga information.
2. Parterna ska stärka utbytet av åsikter och information och främja internationellt samarbete för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske.
3. Parterna ska förstärka samarbetet inom de relevanta regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna.

Artikel 29

Havsfrågor

I enlighet med internationell rätt såsom den uttrycks i Förenta nationernas havsrättskonvention utfärdad i Montego Bay den 10 december 1982 (nedan kallad Unclos) ska parterna främja dialog, stärka den ömsesidiga förståelsen vad gäller havsfrågor och arbeta tillsammans för att främja

- a) rättsstatsprincipen på detta område, bland annat rätten att fritt navigera på och flyga över havet och havens frihet i övrigt i enlighet med artikel 87 i Unclos, och
- b) långsiktigt bevarande, hållbar förvaltning och bättre kunskap om ekosystemen och icke-levande resurser i haven och oceanerna i enlighet med tillämplig internationell rätt.

Artikel 30

Sysselsättning och sociala frågor

1. Parterna ska stärka samarbetet på området sysselsättning, sociala frågor och anständigt arbete, såsom sysselsättningspolitiken och systemen för social trygghet i samband med globaliseringens sociala dimension och demografiska förändringar genom utbyte av synpunkter och erfarenheter och, när så är lämpligt, samarbete i frågor av gemensamt intresse.
2. Parterna ska sträva efter att respektera, främja och genomföra internationellt erkända arbetsnormer och sociala normer och främja anständigt arbete på grundval av sina respektive åtaganden i relevanta internationella instrument såsom Internationella arbetsorganisationens deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, som antogs den 18 juni 1998, och Internationella arbetsorganisationens förklaring om social rättvisa för en rättvis globalisering, som antogs den 10 juni 2008.

Artikel 31

Hälsa

Parterna ska främja utbytet av åsikter, information och erfarenheter på hälsoområdet för att effektivt angripa gränsöverskridande hälsoproblem, särskilt genom samarbete vad gäller förebyggande och kontroll av smittsamma och icke smittsamma sjukdomar, bland annat genom att främja, när så är lämpligt, internationella överenskommelser på hälsoområdet.

Artikel 32

Rättsligt samarbete

1. Parterna ska förstärka det civil- och handelsrättsliga samarbetet, särskilt när det gäller att främja konventioner om civilrättsligt samarbete och deras ändamålsenliga verkan.
2. Parterna ska förstärka det straffrättsliga samarbetet på grundval av avtalet mellan Europeiska unionen och Japan om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, undertecknat i Bryssel den 30 november 2009 och i Tokyo den 15 december 2009, i dess senaste version.

Artikel 33

Bekämpning av korruption och organiserad brottslighet

Parterna ska stärka samarbetet när det gäller att förebygga och bekämpa korruption och gränsöverskridande organiserad brottslighet, inklusive olaglig handel med skjutvapen och ekonomisk och finansiell brottslighet, bland annat genom att, när så är lämpligt, främja relevanta internationella avtal.

Artikel 34

Bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism

Parterna ska stärka samarbetet, bland annat genom utbyte av information, när det gäller att förhindra att deras respektive finansiella system används för penningtvätt och finansiering av terrorism, med beaktande av allmänt erkända normer inom ramen för relevanta internationella organ, exempelvis arbetsgruppen för finansiella åtgärder.

Artikel 35

Bekämpning av olaglig narkotika

Parterna ska stärka samarbetet när det gäller att förebygga och bekämpa olaglig narkotika i syfte att

- a) minska tillgången till, handeln med och efterfrågan på olaglig narkotika,
- b) förhindra avledning av prekursorer som används för olaglig tillverkning av narkotika eller psykotropa ämnen,
- c) skydda folkhälsan och den allmänna välfärden, och
- d) upplösa gränsöverskridande kriminella nätverk som ägnar sig åt narkotikasmuggling, särskilt för att förhindra att de infiltrerar laglig kommersiell och finansiell verksamhet, bland annat genom utbyte av information och bästa praxis.

Artikel 36

Samarbete om cyberfrågor

RP 17/2019 rd

1. Parterna ska förbättra utbytet av synpunkter och information om respektive parts policy och verksamhet vad gäller cyberfrågor och främja sådant utbyte av synpunkter och information i internationella och regionala forum.
2. Parterna ska stärka samarbetet i syfte att främja och skydda de mänskliga rättigheterna och ett i största möjliga utsträckning fritt informationsflöde i cyberrymden. För detta ändamål och grundat på förutsättningen att folkrätten är tillämplig i cyberrymden, ska de samarbeta, där så är lämpligt, när det gäller att fastställa och utveckla internationella normer och främja förtroendeskapande åtgärder i cyberrymden.
3. Parterna ska samarbeta, när så är lämpligt, för att förbättra tredjeländers möjligheter att stärka sin cybersäkerhet och bekämpa it-brottslighet.
4. Parterna ska stärka samarbetet när det gäller att förhindra och bekämpa it-brottslighet, inklusive spridning av olagligt innehåll via internet.

Artikel 37

Passageraruppgifter

Parterna ska sträva efter att, i den utsträckning det är förenligt med deras respektive lagar och andra författningar, använda tillgängliga verktyg såsom passageraruppgifter för att förhindra och bekämpa terroristdåd och grova brott, samtidigt som rätten till privatliv och skyddet av personuppgifter respekteras.

Artikel 38

Migration

1. Parterna ska främja dialog om politiken på området migration, exempelvis om laglig migration, irreguljär invandring, människohandel, asyl och gränsförvaltning, inklusive viseringar och säkerheten i fråga om resehandlingar, med beaktande av de socioekonomiska aspekterna av migration.
2. Parterna ska stärka samarbetet för att förhindra och kontrollera irreguljär invandring, bland annat genom att säkerställa återtagande av sina medborgare utan onödigt dröjsmål och förse dem med lämpliga resehandlingar.

Artikel 39

Skydd av personuppgifter

Parterna ska stärka samarbetet i syfte att säkerställa en hög skyddsnivå för personuppgifter.

Artikel 40

Utbildning, ungdomsfrågor och idrott

1. Parterna ska förbättra utbytet av synpunkter och information om sin politik på områdena utbildning, ungdomsfrågor och idrott.

RP 17/2019 rd

2. Parterna ska, när så är lämpligt, främja samarbete inom områdena utbildning, ungdomsfrågor och idrott, såsom gemensamma program och utbytesverksamhet riktad till personer, och utbyte av kunskaper och erfarenheter.

Artikel 41

Kultur

1. Parterna ska sträva efter att förstärka utbytesverksamhet för personer som deltar i kulturell verksamhet och för konstverk liksom att, när så är lämpligt, genomföra gemensamma initiativ inom olika kulturella områden, inbegripet audiovisuella verk, till exempel film.
2. Parterna ska uppmuntra dialog och samarbete mellan sina respektive civila samhällen och institutioner i kultursektorn för att främja ömsesidig medvetenhet och förståelse.
3. Parterna ska sträva efter att samarbeta i frågor av gemensamt intresse inom relevanta internationella forum, särskilt Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, för att verka för gemensamma mål och främja kulturell mångfald och skyddet av kulturarvet.

Artikel 42

Gemensam kommitté

1. Det inrättas härmed en gemensam kommitté som består av företrädare för parterna. Ordförandeskapet i gemensamma kommittén ska innehåsa gemensamt av parternas företrädare.
2. Den gemensamma kommittén ska
 - a) samordna det övergripande partnerskap som bygger på detta avtal,
 - b) vid behov begära information från kommittéer och andra organ som inrättats inom ramen för andra avtal eller arrangemang mellan parterna och diskutera frågor av gemensamt intresse,
 - c) besluta om ytterligare samarbetsområden som inte förtecknas i detta avtal, under förutsättning att dessa är förenliga med målen för detta avtal,
 - d) se till att detta avtal fungerar väl och genomförs,
 - e) arbeta för att lösa eventuella tvister som uppkommer till följd av tolkningen, tillämpningen eller genomförandet av detta avtal,
 - f) vara ett forum för att förklara eventuella ändringar av politik, program eller kompetens som är relevanta för detta avtal, och
 - g) utfärda rekommendationer och anta beslut, när så är lämpligt, och underlätta specifika aspekter av sådant samarbete som grundas på detta avtal.
3. Den gemensamma kommittén ska fatta sina beslut i samförstånd.

4. Den gemensamma kommittén ska normalt sett sammanträda en gång om året, växelvis i Tokyo och Bryssel. Kommittén ska också sammanträda på begäran av någon av parterna.
5. Den gemensamma kommittén ska själv anta sin arbetsordning.

Artikel 43

Twistlösning

1. Parterna ska vidta alla allmänna eller särskilda åtgärder som krävs för fullgöra sina skyldigheter enligt detta avtal, på grundval av principerna om ömsesidig respekt, jämlikt partnerskap och respekt för internationell rätt.
2. Om tvist uppkommer avseende tolkningen, tillämpningen eller genomförandet av detta avtal, ska parterna öka sina ansträngningar för att samråda och samarbeta med varandra för att lösa tvisten inom lämpliga tidsramar och i vänskaplig anda.
3. Om en tvist inte kan lösas i enlighet med punkt 2, får endera parten begära att tvisten hänskjuts till gemensamma kommittén för ytterligare diskussion och undersökning.
4. Parterna anser att en särskilt allvarlig och väsentlig överträdelse av de skyldigheter som beskrivs i artiklarna 2.1 och 5.1 – vilka utgör en väsentlig del av grunden för samarbetet enligt detta avtal – vars allvar och karaktär är av exceptionellt slag som hotar fred och säkerhet och har internationella återverkningar kan behandlas som ett särskilt brådskande fall.
5. För den osannolika och oväntade händelse att ett särskilt brådskande fall i den mening som avses i punkt 4 äger rum inom endera partens territorium, ska den gemensamma kommittén hålla ett brådskande samråd inom 15 dagar på begäran av den andra parten.

Om den gemensamma kommittén inte kan nå en ömsesidigt godtagbar lösning ska den snarast sammanträda på ministernivå i denna fråga.

6. Om ingen ömsesidigt godtagbar lösning i ett särskilt brådskande fall nås på ministernivå, får den part som framförde den begäran som avses i punkt 5 besluta att tillfälligt upphäva bestämmelserna i detta avtal i enlighet med folkrätten. Parterna noterar vidare att den part som framfört den begäran som avses i punkt 5 får vidta andra lämpliga åtgärder utanför ramen för detta avtal i enlighet med folkrätten. Parten ska utan dröjsmål skriftligen underrätta den andra parten om sitt beslut och tillämpa beslutet för den minimiperiod som krävs för att lösa frågan på ett sätt som är godtagbart för parterna.
7. Parterna ska fortlöpande följa upp utvecklingen av det särskilt brådskande fall som föranledde beslutet att tillfälligt upphäva bestämmelserna i detta avtal. Den part som åberopar det tillfälliga upphävandet av bestämmelserna i detta avtal ska återkalla detta så snart det är befogat, och under alla omständigheter så snart ett särskilt brådskande fall inte längre föreligger.
8. Detta avtal ska inte påverka tolkningen eller tillämpningen av andra avtal mellan parterna. Framför allt ska bestämmelserna om twistlösning i detta avtal inte ersätta eller på något sätt påverka bestämmelserna om twistlösning i andra avtal mellan parterna.

Artikel 44

Övrigt

Samarbete och insatser inom ramen för detta avtal ska genomföras i enlighet med parternas respektive lagar och andra författningar.

Artikel 45

Definition av parterna

Vid tillämpningen av detta avtal avses med parterna unionen eller dess medlemsstater, eller unionen och dess medlemsstater, i enlighet med deras respektive befogenheter, å ena sidan, och Japan, å andra sidan.

Artikel 46

Utlämnande av information

Ingenting i detta avtal ska tolkas som ett krav på endera parten att lämna ut sådan information som om den röjs sätter partens väsentliga säkerhetsintressen på spel.

Artikel 47

Ikraftträdande och tillämpning i avvaktan på ikraftträdande

1. Detta avtal ska ratificeras av Japan och godkännas eller ratificeras av unionsparten, i enlighet med deras respektive tillämpliga rättsliga förfaranden. Japans ratifikationsinstrument och det instrument som bekräftar unionspartens godkännande och ratificering ska utväxlas i Tokyo. Detta avtal träder i kraft den första dagen i den andra månad som följer på den dag då instrumenten utväxlats.

2. Trots vad som sägs i punkt 1 ska unionen och Japan tillämpa bestämmelserna i artiklarna 1, 2, 3, 4, 5.1, 11, 12, 13, 14, 15 (med undantag av punkt 2 b), 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 37, 38.1, 39, 40, 41, 42 (med undantag av punkt 2 c), 43, 44, 45, 46, 47, 48.3, 49, 50 och 51 i detta avtal i avvaktan på dess ikraftträdande. Denna tillämpning ska börja den första dagen i den andra månad som följer på den dag då Japan till unionen har anmält att Japan har slutfört ratificeringen, eller den dag då unionen till Japan har anmält att tillämpliga rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts, beroende på vad som infaller senast. Anmälningarna ska göras genom diplomatiska noter.

3. Bestämmelserna i detta avtal som enligt punkt 2 ska tillämpas i avvaktan på avtalets ikraftträdande ska ha samma rättsliga verkan som om detta avtal var i kraft mellan parterna.

Artikel 48

Uppsägning

1. Detta avtal ska förbli giltigt såvida det inte sägs upp i enlighet med punkt 2.

RP 17/2019 rd

2. En part får säga upp detta avtal genom att skriftligen anmäla det till den andra parten. Uppsägningen får verkan sex månader efter den dag då den andra parten har mottagit anmälan.

3. En part får till den andra parten skriftligen anmäla sin avsikt att säga upp den tillämpning i avvaktan på ikraftträdande som föreskrivs i artikel 47.2. Uppsägningen får verkan sex månader efter den dag då den andra parten har mottagit anmälan.

Artikel 49

Framtida anslutningar till unionen

1. Unionen ska underrätta Japan om varje ansökan om anslutning till unionen från ett tredjeland.

2. Parterna ska, bland annat inom ramen för den gemensamma kommittén, diskutera eventuella följder som det tredjelands anslutning till unionen kan ha för detta avtal.

3. Unionen ska underrätta Japan om undertecknandet och ikraftträdandet av ett fördrag om ett tredjelands anslutning till unionen.

Artikel 50

Territoriell tillämpning

Detta avtal ska tillämpas, å ena sidan, på de territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga och i enlighet med de villkor som fastställs i dessa fördrag och, å andra sidan, på Japans territorium.

Artikel 51

Giltiga texter

Detta avtal är upprättat i två exemplar på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska, ungerska och japanska språken, vilka alla texter är lika giltiga. I händelse av skillnader mellan texterna till detta avtal ska parterna hänskjuta ärendet till gemensamma kommittén.